

Algú ha escrit que els mapes han existit sempre amb l'afany -almenys en l'esperit- de mesurar l'espai i conèixer-lo, i fins i tot hom creu que en moltes societats els mapes van precedir l'escriptura i la notació matemàtica. Avui, a les acaballes del segle XX, continuen essent una eina de primera necessitat.

Des que en els anys cinquanta la Dirección General del Instituto Geográfico y Catastral i el Servicio Geográfico del Ejército van començar a publicar mapes del territori estatal a escala 1: 50.000, i el Servicio Cartográfico de la Diputación Provincial de Barcelona començà a treballar amb escales 1: 10.000 en els anys seixanta, han passat molts anys. Sortosament, en els anys setanta l'editorial Alpina de Granollers va iniciar un nou camí, mai prou reconegut, en editar mapes topogràfics i excursionistes del Pirineu i Prepirineu català a escala 1: 25.000. Avui l'Institut Cartogràfic de Catalunya, del Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya, fa una gran tasca en aquest sentit: la seva cartografia mereix el màxim reconeixement. Amb pocs anys el territori de Catalunya, i el que més concretament a nosaltres ens interessa, el Berguedà,

s'ha cartografiat a diferents escales i amb els sistemes més moderns i precisos.

Amb tot, els errors toponímics són encara un dels temes pendents. En gairebé tots els mapes publicats per l'Institut Cartogràfic de Catalunya, hi consta que la toponímia és fixada pel Negociat de Toponímia de l'ICC, a partir de dades de camp, i que agraeixen les esmenes i les

observacions que se'ls facin. És aquest el sentit i l'objectiu d'aquest editorial: donar un toc d'atenció so-

bre la toponímia de la nostra comarca que figura en les publicacions més recents de l'ICC.

Així, en el mapa del Berguedà publicat el febrer de 1994 a escala 1: 50.000 hi ha alguns errors que cal esmenar. Per exemple, el Sobrepuny figura com a *Sobrepuig*, els cingles de Capolat i les Tres Maries, com a *cingles de Sant Salvador*, i l'enclavament de l'Esglesiola, com l'*Esglesiola*.

Un altre error greu és el d'anomenar les colònies tèxtils del Baix Berguedà *can Prat*, *can Ponç*, *can Marçal*, *cal Vidal* i *can Manén*. La gent del Berguedà, fa més de cent anys, des que van ser fundades, que les coneix amb el nom de *colònia* o *cal Prat*, *colònia* o *cal Pons* (i no *Ponç*, perquè el cognom de la família fundadora de la colònia

Mapes del Berguedà

Ctra. Sant Fruitós, 14
Tel. 821 32 23
08600 BERGA

INSTAL-LADOR
autoritzat n.º 00103747
TECHNAL

TOT EN:
BARANES
CORREDERES
PRACTICABLES
APARADORS
MALLORQUINES
MUR CORTINA
PVC
etc.

MÀXIMA GARANTIA

HABITACIONS AMB CALEFACCIÓ
PLATS TÍPICS
CASAMENTS I BANQUETS
OBERT TOT L'ANY

GREGORIO RODRÍGUEZ

A 1 Km. de Berga
A 100 m. de la "FONT DEL GUIU"
A 200 m. de la "FONT NEGRE"
A 780 m. d'altitud - Tel. 821 03 15
08600 BERGA

HOSTAL DEL GUIU

és Pons), *colònia o cal Vidal* i *colònia o cal Manén* (i també *colònia Riera o cal Riera*). *Cal Marçal*, sempre l'hem conegut d'aquesta manera, mai amb l'afegit de *colònia*. Sorprenentment, en l'Ortofotomapa de *cal Vidal* (full núm. 331-3-3, 282-99) publicat el maig de 1989, el topònim de la colònia Vidal és justament *cal Vidal*, una de les dues variants que considerem correctes en el cas de les colònies. Al Berguedà les colònies són *cal* i no *can*. Pel que fa a les masies, regeix la mateixa llei, llevat d'algunes excepcions que inexplicablement l'esmentat mapa no respecta: *Casa en Ponç de Berga* (no *can Ponç*) o *Casaponsa* (i no *Cal Ponça*) a *Valldoriola de Sagàs*, com *can Gironella* i *ca n'Erola*.

L'any 1989 la Direcció General de Planificació i Acció Territorial i el Servei d'Acció Comarcal van editar un mapa (imprès a l'ICC) de la comarca del Berguedà a escala 1:100.000 amb múltiples errors de toponímia. En aquest mapa les colònies figuren així: *colònia Rosal*, *la Plana-Obiols*, *L'Ametlla-Monegal*, *Comellas-Guixaró* (el nom de *Comelles* correspon al dels primers propietaris i fundadors de la colònia però sempre s'ha conegut com a *colònia Guixaró*), *colònia Marçal-Viladomiu* (el lloc, el barri de cases al peu de la carretera i la colònia industrial, sempre s'han conegut amb el nom de *cal Marçal*, tot i que des de

1918 els Viladomiu van comprar la colònia i la fàbrica i van instal·lar un rètol, a l'entrada del pont que porta a la colònia, que diu *Colònia Viladomiu*). Aquest mapa, que té el clar objectiu d'ésser divulgatiu, posa un èmfasi notable en assenyalar les esglésies de la comarca, bona part de les quals anomena *ermita* (?) i algunes d'aquestes «ermites» ni tan sols existeixen: *ermita d'Enaus* (Santa Maria de Merlès), *ermita de Sant Marcel* (Olvan), *església de Sant Miquel de Terradelles* (Bagà); o presenten greus errors: *Sant Pere de Queralt* en lloc de *Sant Pere de Madrona*, *ermita de Sant Pere de la Portella* en lloc de monestir de *Sant Pere de la Portella*, *Sant Ponç de Mulleres*, en lloc de *Sant Ponç de Molers*. El mateix mapa posa un èmfasi gran en assenyalar l'Estació d'Hivern Rasos de Peguera i l'Estació d'Hivern de Coll de Pal, i identifica erròniament el Torrent de Coll de Jouet amb el riu Aiguadora; l'Aigua de Llinars surt esmentada com a *riu de Llinars*, i la Serra i les cases de Biure com a *Serra* i cases de *Viure*.

Bé, no volem fer el llistat dels errors; volem reconèixer el treball excel·lent de l'ICC però també ajudar a millorar-lo i, tal com des del mateix Servei es demana, donar a conèixer les esmenes i observacions que s'hi puguin fer. I, com els del Cartogràfic, nosaltres també desitgem conèixer les esmenes i les observacions que se'ns puguin fer ⚡

Caballé

FOTO - VIDEO - SO
ELECTRODOMÈSTICS
PORCELLANES
RELOTGES
IL·LUMINACIÓ
ARTICLES:
BANY - PELL - FUMADOR
PLANTES ARTIFICIALS
CISTELLERIA

C. Raval, 8 - 10 - Tel. 824 40 58 - 08695 BAGÀ

Sant Fruitós, 13 - Tel. 821 10 71
BERGA

Av. Catalunya, 26 - Tel. 822 89 36
GIRONELLA

SNACK-BAR L'AMETLLA

T. 825 15 52
L'AMETLLA DE CASSERRES

Menú Diari
Plats Combinats
Tapes Calentes
Especialitat en Paelles

DILLUNS TANCAT